

67.

Kirkegaardens Træer. Pyramideegen.

(*Quercus Robur* var. *fastigiata*).

Af Havebrugskandidat Falmer Nielsen.

Kirkegaardens beplantning er en ting, der kræver megen overvejelse, hvad enten det gælder om at beplante en nyanlagt kirkegård, eller det kun drejer sig om at foretage en delvis nybeplantning af en ældre afdeling.

Det, der først og fremmest giver kirkegården karakter, er allébeplantningen, og det er derfor naturligt, at man skænker denne særlig opmærksomhed. At man ikke altid har været lige kritisk med valget af allétræer, bærer mange af landets kirkegårde præg af, og man må der stadig trækkes med ulemper, der er forvoldt ved forkert beplantning.

Hvad må man da kræve af et træ, der skal fyldestgøre sin plads som allétræ på en kirkegård? Allétræets første opgave er vel nok af skønhedsmæssig karakter. Alléen modvirker og giver afveksling på det flade terræn, der let vil fremkomme på en kirkegård. Ligeledes kan alléen give et monumentalt og storslået indtryk. Desuden skaber en allé læ for den øvrige beplantning, hvorfor man må bruge hård- og vindføre træer. Den skygge, som alléen i større eller mindre grad giver, er æstetisk set udmærket, da kontrastvirkningen mellem sol og skygge kan være af overordentlig stor værdi, og for mange planters vedkommende vil nogen skygge heller ikke virke skadeligt; men sålænge roser stadig udgør den væsentligste del af gravstevsbeplantningen, må målet med allébeplantningen være at plante træer, der er så lidt skyggende som muligt, hvilket igen vil sige træer af pyramidal vækst eller med meget tynd krone. Desuden vil det være heldigt at plante træer med et forholdsvis sent løvspring, således at underplantningen kan nå at få et godt forspring om foråret og ikke holdes tilbage af et skyggende løvtag; af hensyn til efterårsrengøringen og granpyntningen vil træer med tidligt og hurtigt løvfald være at foretrække.

Træets rod er også en faktor man må regne stærkt med. Træer med et meget

67. Række af Pyramideeg.

stort og dybtgående rodnet vil gøre arbejdet med kastning af grave i alléens nærhed meget besværlig, særlig hvis det er træarter med meget sejge rødder. Ligeledes vil træer med et vidt forgrenet overfladerodnet virke meget udtærende og ødelæggende på gravstedsbeplantningen, hvad enten det er meget nærings- eller vandforbrugende allétræer.

Sygdomsbekæmpelse vil i større stil være både økonomisk og praktisk umuligt for større allébeplantninger på en kirkegård, og det gælder derfor om at vælge træer, der er så modstandsdygtige som muligt; ligeledes må man vælge træer, der passer til den stedlige jordbund og til stedets klimatiske forhold.

At finde et træ, der udfylder alle disse betingelser, vil nok i praksis være umuligt, men dog har vi mange gode allétræer, der, når de bliver plantet på de rette steder, er af stor skønhedsmæssig virkning, samtidig med at ulemperne er bragt ned på det minimale.

Et af vore hjemlige prydræer, som man sjældent ser anvendt som alletræ, er *Pyramideegen*. Egen er et så typisk dansk træ, så det alene af den grund burde foretrakkes fremfor mange andre, der giver kirkegården et mere sydlandsk præg.

Slægten *Quercus*, hørende til Bøgefamilien (*Fagaceae*), omfatter en mængde arter, hvoraf kun få er hårdføre hos os; deraf er *Quercus Robur* (*pedunculata*) den almindeligst i Danmark vildtvoksende Eg; af *Quercus Robur* findes talrige haveformer, og den, der egner sig bedst til alléplantning, er var. *fastigiata*, gående under navnet pyramideeg.

Pyramideegen er, som navnet siger, et træ af udpræget pyramidal vækst, og det kan, når træet er rigtigt udviklet, være af stor skønhed, hvorfor det ofte bruges som solitærtræ i haver. Væksten er ret ringe, men det kan, når det har tid og plads, udvikle sig til et ret anseligt træ. Træet er fuldstændig hårdført hos os, hvorimod det kræver en hel del læ for at udvikle sig smukt, og mangel på dette er sikkert en af de vigtigste grunde til, at man ikke alle steder har held med plantning af pyramideeg. Med hensyn til jordbunden er træet ikke særligt kræsent og kan trives godt selv på en ret svær jord, men foretrækker nok en varm, let jord fremfor en fugtig lerjord.

Væksten begynder ret sent på foråret og giver således gode betingelser for en underplantning, ligesom det med den pyramidale form og forholdsvis løstbyggede krone kun frembyder lidt skygge. Med hensyn til næringen er Egen et af vore aller mest taknemmelige træer og ligeledes er dets vandforbrug ret ringe. Som man vil se opfylder Pyramideegen derfor de fleste af de stillede krav til et godt kirkegårdstræ.

Derimod har Pyramideegen ligesom Risbøgen den egenskab, at den beholder løvet langt hen på vinteren, og dette forhold må vel nok siges ikke at være så heldigt, da den stadig vil kræve renholdelse. På den anden side må man heller ikke underkende den skønhedsværdi, Egens brune løv kan have, særlig når den står med en baggrund af mørke taks.

En ting, der måske kunde ankes imod, er Egens modtagelighed for Meldug, ligesom den ofte angribes af Egevikleren, der æder af bladene, som den spinder sammen; men da Pyramideegen de første år har en ret langsom vækst, vil sygdomsbekæmpelse i hvert fald de første år, indtil træet har fået rigtigt fat, nok kunne gennemføres uden særlig store vanskeligheder.

Alt i alt et anbefalelsesværdigt træ, det fortjener at blive brugt noget mere, end tilfældet er. — Se billederne side 65 og 67.